

„MEDISCHE ETHICA”.

Onder deze benaming schrijft collega P. H. VAN DER HOOG in het *Tijdschrift* van 22 Juni een ontboezeming, waarvan ik de strekking niet anders dan ten zeerste kan betreuren.

Buitendien bevat het zooveel onjuistheden, dat er bijna over gezwegen zou kunnen worden, ware het niet, dat het, onweersproken blijvende, als vergif zou kunnen werken op de helaas in aantal toenemende hiervoor ontvankelijke gemoeieren. Vooral wanneer persoonlijk belang in strijd dreigt te komen met „verouderde” en „stoffige” denkbeelden.

Wij erkennen, dat het in ons land mode is, als regel datgene, wat uit het „buitenland” komt, in waarde hooger aan te slaan, dan de producten van ons eigen goede land. Toch wagen wij het, te betwijfelen, of het gros der Nederlandsche geneeskundigen voor deze modegril zoo vatbaar is. Zij bezitten nog niet die „tact en levenswijsheid”, die coll. VAN DER HOOP bij zijn omgang met zekere Chineezeeen zoo goed te pas schijnt te zijn gekomen. Blijkbaar is het aantal Chineezeeen in ons land toch niet zoo groot, als wel eens beweerd is.

De fouten, die deze collega bij zijn oratie maakt, beginnen reeds bij den rooden lap. Wie als slachtoffer de arena moet betreden, kan niet aangemerkt worden als degene, die op de meest rustige en weloverwogen wijze zijn tegenstander tegemoet treedt.

De geneeskundige hulp is geen koopwaar, resorteert dan ook niet onder de Warenwet. De geneeskundige is geen koopman en niet ingeschreven in het handelsregister.

De Nederlandsche patiënt verlangt ook geen koopwaar van zijn geneesheer te ontvangen. Wel, zoo mogelijk, genezing. In den regel is echter zijn beschaving nog niet „stoffig” genoeg, om hiervoor een maximum van drie dagen te stellen. Door zijn minder oude beschaving begrijpt hij beter, dat niet elke ziekte in korten tijd te genezen is, ja zelfs weet hij wat af van de moeilijke of ongeneeslijkheid van sommige kwalen. Vandaar dan ook, dat het voor den Nederlandschen patiënt maar goed is, dat wij er nog wel een „medische ethica” op na houden.

Wat collega VAN DER HOOP in het buitenland geleerd heeft, zal hij wellicht hier en daar bij den Nederlandschen geneesheer terug kunnen vinden; beter zou hij doen, hiervoor zijn oog gericht te houden op den Nederlandschen kwakzalver. Misschien, als hij dat eenigen tijd heeft volgehouden, dat hem dan de lap niet meer rood, maar aangenaam groen zal voorkomen. Moge dit hem een *gratis* geneesmiddel blijken!

Zwolle, 22 Juni 1929.

A. H. J. NORD.

OVER DE BEPALING VAN DE pH MET DE ANTIMOONELECTRODE EN LANGS COLORIMETRISCHEN WEG, IN HET BIJZONDER VAN BLOED.

In No. 25 van dezen jaargang verscheen een artikel van de hand van dr. H. G. K. WESTENBRINK, J. A. A. en J. J. L. PIETERS, over de bepaling van de waterstofionenconcentratie in het bloed. Schrijvers vergelijken daarin de methode met de antimooelectrode van BRINKMAN en BUYTENDIJK, met colorimetriscne methodes.

Dat de methodes van CULLEN en van HAWKINS parallel verloopende waarden geven, is niet te verwonderen: in haar wezen zijn beide methodes gelijk. Het valt mij evenwel op, dat de schrijvers verzuimen bij de beschrijving van de methode op te geven de uitschiakeling van de eiwitfout door een constante empirische correctie, zooals die door CULLEN is ingevoerd en door HAWKINS is overgenomen, juist het zwakke punt van de methode.

In dit verband is het interessant, dat BENETT (referaat in *Berichte u. d. ges. Physiologie*, Band 35, bldz. 682), de methode van CULLEN heeft vergeleken met de electrometrische methode, en op grond van het feit, dat hij geen overeenkomstige waarden verkreeg, tot de conclusie komt, dat de methode van CULLEN niet bruikbaar is, zelfs niet voor vergelijkende onderzoeken bij hetzelfde individu. Daar de pH-bepalingen in het bloed voor de kliniek van belang beloven te worden, en er

behoefte bestaat aan een eenvoudige, klinisch bruikbare methode, zou het van belang zijn de volgende twee vragen beantwoord te zien:

a. Hoe zijn de uitkomsten van de pH-bepalingen met de antimoon-electrode in eenvoudige media met bekende pH, bijv. de fosphaatmengsels van SÖRENSEN?

b. Hoe zijn de uitkomsten van de pH-bepalingen in plasma, uitgevoerd met de antimoon-electrode van BRINKMAN en BUYTENDIJK, in vergelijking met die, met de waterstof-electrode verkregen?

Mochten hierbij geen bevredigende uitkomsten worden verkregen, dan, doch ook slechts dan, is daarmede de methode van BRINKMAN en BUYTENDIJK veroordeeld. Blijken evenwel de antimoon-electrode en de waterstof-electrode overeenkomstige waarden te geven, dan hebben WESTENBRINK c.s. juist de onbruikbaarheid van de methodes van CULIEN en VAN HAWKINS aangetoond.

Groningen,
24 Juni 1929

S. A. WESTRA,
assist. Interne Afd. Acad. Ziekenhuis.

DE ARTS DIE ONDER COMMANDO STAAT.

De verdienstelijke verdediger onzer beroepsbelangen collega PINKHOF laat zelden een gelegenheid voorbijgaan om over militair geneeskundige instellingen en personen iets onvriendelijks te zeggen. Nu is de klacht van een doktersvrouw „uit een verland" voor hem een aanleiding om eenige enormiteiten ten beste te geven (bldz. 2983). Ongeveer veertig jaar geleden, vertelt hij, was er een militair hospitaal, waar de jonge officieren van gezondheid, die een operatie bijwoonden, steeds in de houding moesten staan.

Over veertig jaar geleden kan ik collega PINKHOF beter inlichten. Ik kwam toen in Utrecht aan en werd met mijn jaargenooten door de oudere collega's w.o. ZWAARDEMAKER, STRAUB en DE HAAN zeer heusch als collega ontvangen en wegwijs gemaakt. Hetzelfde in Amsterdam door VAN RIJNBERK sr., VAN LIER, KUIPER e.a. Ook verschillende andere militaire hospitalen bezocht ik, doch nergens werden door mij dergelijke onmogelijke toestanden aangetroffen als P. beschrijft. Waardeering heb ik nog steeds voor de collegiale, heusche wijze, waarop wij jongeren werden behandeld.

En van dezelfde kracht is P.'s verhaal van den kolonel-arts die een verdienstelijk militair specialist den dienst uitgedrukt zou hebben, met de beoordeeling „heeft geen militair voorkomen, bezoekt de societeit niet". Ik heb de reeks Inspecteurs van VAN HASSELT, TIMMERMANS, BINNENDIJK tot TEN HAVE toe allen gekend en kan gerust verklaren, dat een dergelijk geval, mocht het zich hebben voorgedaan, niet de militaire specialist, doch de kolonel, spoedig zijn ontslagbrief zou hebben thuis gekregen. Ik kan dan ook niet anders dan betreuren, dat dergelijke nonsens in ons zoo degelijk *Tijdschrift* een plaats heeft kunnen vinden.

Breda, Juni 1929.

J. A. ROMEYN
e. o. d. O. v. G. I. L.

Aan de door ROMEYN genoemde feiten zal niemand twijfelen, die de door hem genoemde personen kent of gekend heeft.

Hij gelieve evenwel ook de door mij genoemde feiten, voor welke waarheid ik instaat, als juist aan te nemen.

H. PINKHOF.